# DISSERTATIO MEDICA
## INAUGURALIS,
### DE
# PHTHISI PULMONALI;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GEORGII BAIRD, SS. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NECNON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu; et Nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

SAMUEL ADAMS,
HIBERNUS,
Societ. Med. Hib. Edin. Soc. Extr. &c.

——————— Pulmonibus errat
Ignis edax imis, perque omnes pascitur artus. OVID.

Inspice, nescio quid trepidat mihi pectus, et ægris
Faucibus exuperat gravis halitus; inspice sodes;
Qui dicit medico——— PERS.

O formose puer, nimium ne crede colori. VIRG.

Ad diem 12 Septembris, hora locoque solitis.

EDINBURGI:
EXCUDEBANT JOANNES PATERSON ET SOCII,
*ACADEMIÆ TYPOGRAPHI.*

MDCCXCVI.

VIRO ORNATISSIMO,

RICHARDO,

COMITI SHANNON

DE CASTLEMARTYR,

IN CORCAGIÆ COMITATU;

ÆRARII PRÆFECTO

IN HIBERNIA;

BARONI CARLETON,

IN ANGLIA;

E PROCERIBUS

ET

EX HONORATISSIMIS SECRETIS

REGIÆ MAJESTATIS,

UTRISQUE IN REGNIS,

UNI.

NECNON

ILLUSTRISSIMI ORDINIS

SANCTI PATRICII,

EQUITI,

&c. &c.

HANC DISSERTATIONEM,

STUDIORUM PRIMITIAS,

SACRAM ESSE VULT

SAMUEL ADAMS.

# DISSERTATIO MEDICA

## INAUGURALIS

## DE

# PHTHISI PULMONALI.

*AUCTORE SAM. ADAMS.*

## PROEMIUM.

I. INTER varios morbos quibus obnoxium eſt corpus humanum, medicinae arte peritos illuſit nullus magis quam Phthiſis Pulmonalis. Nam ob inimicum hunc atrocem praemature ad Orcum demiſſa fuit humani generis pars plurima, et praeſertim, eheu! feminae pulcherrimae. Igitur operae praetium eſt, quinetiam ſumma

ope niti decet, naturam ejus funestam (forsitan adhuc in tenebris obvolutam) perscrutare.

II. De eo fateor, pauca non verba scripsisse, et in studio incubuisse multos imbutos literis; et inter hodiernos, ingeniosam hypothesin in lucem edidisse Doctorem Beddoes; sed in hac nulla fiducia ponenda (me judice) ut nil quam fumum esse videtur.

III. Doctrinas, et opiniones, omnium qui de natura causisque hujus morbi perscripsere, memorare, et commentari, in hac dissertatiuncula minime convenit: Sed optimas et a praeceptoribus meis eruditis hujus academiae traditas, quam breviter possum, dicam: Spero tamen de erratis multis ingenii non optimi, signis, lectorem taciturum esse, et nunc ad inceptum redeo.

IV. Sic morbum definit Professor noster celeberrimus Home.

" Febris

"Febris hectica, cum tuffi et fecretione varia, " doloribus pectoris fubinde recurrentibus, vo- " mitu frequenti, et in decurfu morbi diar- " rhoea, vel fudoribus colliquativis topicis."

V. Sic etiam Cullenus,—qualem forfan nunquam tulit terra in re medica peritiorem.

" Corporis emaciatio et debilitas, cum tuffi, " febre hectica, et plerumque expectoratione " purulenta."

## HISTORIA MORBI.

VI. Prorepente hofte horrendo, nil queritur aeger praeter dolorem leviffimum in quadam thoracis parte puncturae parvae lanceolae inftar, tufficulâ titillosâ comitatum, plerumque ficcâ, fed nonnunquam fpumosâ. His perftantibus, brevi fupervenit laffitudo cum anguftiae et oppreffionis in pectore fenfu, quae decubitu magis aggravantur, necnon in aëre calido et humido, ac

in

in locis, ubi turbâ, vel aliis caufis, corruptus fuit aër, acceleratur fpiritus, et poft motum celerem, praecipue dum afcendatur clivo ad fummum collis, difficilis redditur.

VII. Nunc fine mora tempus adeft, quando nobis indiget aeger, et ad fanandum morbum, valet fcientia medica; fed nil timet! Idcirco nullum medicum accerfit, quia, fcilicet, affentiunt ipfe, et amici, tantum catarrho leni correptum fuiffe: Sed eheu! laqueum quo implicatur non videt; ftridet infixum pectore vulnus; nam poft intervallum, verifimiliter hyeme redeunte, corpori leviffimo frigore admoto, ingravefcunt omnia; tunc graviora evadunt dyfpnoea, tuffis, et dolor, nonnunquam tam vehemens hic, ut in latere affecto decumbere nequit; adeft etiam expectoratio varia, nunc viridis, nunc flava, et faepe fanguinis ftriis mifta. Pulfus celer, parvus, debilis, aliquando tamen plenus et fortis evadit. Urina plerumque rubra, alvus adftricta, appetitus cibi varius, nonnunquam

nunquam vomitus, et haud raro in mulieribus emanſio vel ſuppreſſio menſium.

VIII. Mens varia ac mutabilis eſt, ſed tamen plus hilaritatis quam triſtitiae habet. Genae rubore pulcherrimo praeſertim poſt paſtum gaudent. Lingua et os maxime rubra et nitida ſunt, dentes etiam albidi; veſperi rubeſcunt, et caloris gradum inſolitum patiuntur manuum volae, et plantae pedum, quae omnia manifeſte illuſtrant phthiſin confirmari.

IX. Cito ſeſe oſtendit ſtadium tertium, vel lethale, (ſi mihi dicere liceat), quando illucet febris hectica, aliis febribus valde diſſimilis, cum exacerbationibus binis in die, alterâ veſperi, alterâ ad meridiem adoriente, deſinente ſingulâ, ſudoribus circa collum, caput, et partes ſuperiores corporis, erumpentibus; ac materiae plerumque foetidae, craſſae, et purulentae, expectoratione; abſorbetur etiam pinguedo tota, et ſubſequitur corporis macies; labeſcunt vires, fit inſignis foe-

tor

tor halitûs, vultus pallidus, ſquallidus, et quaſi illotus evadit: notatur facies Hypocratica, urina rubra, et ſedimentum furfuraceum deponit; male quieſcit aeger, ac ſi dormiret non recreantur membra.

X. Admodum albida tunica adnata oculi; et carunculae lachrymales aliquando praeter ſolitum rubrae videntur. Saltem propter emaciationem permagnam, oſſibus per cutem ferme prorumpentibus, cum aſpectu vultûs, ſpectaculum horrendum viſu praebet miſer, et exitus vitae magnopere optabilis fit.

XI. Mox cum atra mors circa finem vitae ferit, deſinunt ſputa, imminuuntur ſudores, vel potius diarrhoeâ colliquativâ alternante, miſerabilem aegrum admodum vexant: Pedes oedema occupat; vox rauca, ungues adunci fiunt; decidunt capilli; nunc aphthis innumeroſis obducuntur os et fauces, quae hactenus per totum morbum nitida et rubra fuere; et haud ſpatium longum

ante

ante frigida mors animâ ſeduxerit artus, ſupervenit delirium. Nunc Juno omnipotens longum miſerata dolorem, Irim demittit Olympo, quae ſecatâ crine, luctantem animam, nexoſque reſolvit artus, et ſic vita recedit in auras.

XII. Per totum morbum fere valet cupiditas venerea *, quae ut plurimum mihi videtur, non ſemper prodeſt, praecipue maribus, ſed contra, accelerat ad Stygias oras. Reſtat etiam mens integra, paucis diebus exceptis, ante exitum fatalem, nec periculum praevidet, nec timet aeger, ſed ſemper ſanitatis recuperandae vana ſpe ſeſe illudit. Oritur febris hectica, aliquando ſine ulla expectoratione.

XIII. Morbus non ſemper aegrum atris circumvolat alis, et per multos annos durat; quanquam ſubinde intra quinque vel ſex menſes lethalis fit; unde nomen impoſuerunt noſtrates,

*Galloping*

* Vide Neſbit on Scrophula and Cancer.

*Galloping Consumption*; sed tunc forsitan tabe mesenterica conjungitur.

## CAUSAE REMOTAE.

XIV. Hae, uti medicis videtur, in duo capita dividuntur, nempe *Praedisponentes* et *Excitantes*. Illis nunc imprimis animadvertendum est, et ad genera sequentia deduci possint; prout spectant ad *Corporis Formam*, *Temperamentum*, *Ætatem*, et *Anni Tempus*.

XV. Ad Formam. Phthisei proclives reddunt multum thorax nimis arctus, humeri prominentes, collum longum, et costae depressae; quae omnia aliquando originem ducant, a posituris quibusdam corporis, praecipue his quibus consueti sunt *sartores* et *sutores*; necnon a fasciis, quod ab pessimo isto more, pectus et abdomen arcte constringendi, quo uti solent puellae, ut graciles videantur, satis rite intelligatur; propter talem enim structuram, non libere per pulmones

mones vehitur ſanguis, et ſic pulmones nimio ſanguine diſtenſi, plethorici evadunt, et hemorrhagiis, vel obſtructionibus, quae multum ad phthiſin excitandam valent, opportuni fiunt, ut poſtea dicetur.

XVI. Ad Temperamentum. Quod nunc fere omnibus patet, reor, et multis etiam exemplis manifeſte apparet, hujus morbi ortui magnopere favere *temperamentum ſcrofuloſum*, nam magis iis (favere) quibus ſunt corporis compago mollis et flaccida, crinis albus, vel potius flavus, oculi caerulei cum tunicae adnatae albore, eximio cutis colore, rubore genarum, columnis naſi tumidis, labii ſuperioris tumore atque fiſſurâ. Haec omnia ſigna nunc enumerata, non ſemper adſunt, plerumque tamen invenietur, aegri parentes ſtrumarum, vel artuum affectionum ut in tumoribus albis, vel etiam ophthalmiarum, potiſſimum tarſorum ſigna prodidiſſe.

XVII. Ad Tempestatem anni. Appropin-

 quanti

quanti vere, vel finem verſus autumni, plerumque exitialem eſſe phthiſin putatur; frigoris enim et caloris viciſſitudines variae quae tunc temporis tam frequenter ſeſe oſtendunt, huic morbo opportunae eſſe videntur: Haud adeo valent tamen, ut mihi videtur, niſi ſit labes quaedam hereditaria.

XVIII. Ad Ætatem. Repetitis plurimis obſervationibus liquet, homines, ab vitae anno decimo quinto ad trigeſimum quintum vel ſextum huic morbo pronos eſſe. Docet experientia longa, exempla pauca fuiſſe phthiſeos impuberes vel aetate provectiores adorientis.

XIX. Cauſis praediſponentibus peractis, ad *cauſas excitantes* nunc pervenitur, quae proxime attentionem noſtram ſollicitant, de illis igitur pauca praeponenda ſunt.—Hujuſmodi ſunt (claro Culleno judice); Haemoptyſis, Catarrhus, Aſthma, Pneumonia, et Tubercula.

XX.

XX. Hæmoptysis. Huic multum confert, prava thoracis conformatio, inter causas praedisponentes nuper enumerata; propter enim ejus capacitatem justo minorem, adstante plethorâ juventutis (vel arteriosâ), impetu sanguis in pulmonum vasa irruit, et horum extremitates tam multum urget, ut ab his sanguis erumpi queat, et hoc modo haemoptysis generari, quae semper timenda est, quando phthisin adest proclivitas. Timenda est minus haemoptysis larga quam levis et recidua.

XXI. Catarrhus. Secundum locum tenet catarrhus, frequenter enim inter causas hujus morbi commemoratur. Ad congestionem in pulmonibus certe multum ducunt evacuationes omnes suppressae, praecipue, secretionum et excretionum naturalium, unde fit, quod ad hunc morbum haud raro ducit, perspiratio suppressa vel imminuta. Pulmones opprimi clare constat, quum frigore vel aliis causis perspiratio coercetur, nam sanguis in iis redundans accumulatur,

et,

et, halitu minuto, ad ſeſe exonerandum minus poſſunt; illis idcirco ad phthiſin proclivibus, vitanda ſunt loca paludoſa et regiones pluviatiles.

XXII. Asthma et Pneumonia. Haec nonnunquam morbum induxiſſe, fertur; raro nihilominus (me opinante) niſi praegreſſa fuerit labes hereditaria: Quare ſub hoc capite mihi eſt in animo aſſerere, poſt rubeolam, vel pertuſſim, phthiſin oriri poſſe.

XXIII. Tubercula. Varias inter cauſas ad phthiſin recenſitas frequenter magis tendit nulla, quam haec, maximi ideoque momenti eſt, illis attentionem dare, quippe haud ſaepe fortaſſe morbum creant (cauſae) ante enumeratae niſi in quodam modo haec adſunt. Ab his quoniam, toties germinat morbus lethalis, pauca de naturâ eorum dicenda ſunt. *Tubercula* tumores ſunt quoad magnitudinem varii, a minimi ſeminis mole, uſque ad illam fabae, parvis glandulis ſimiles,

quaquaverſum

quaquaverſum reſperſi per pulmonum totam ſubſtantiam. Per longum tempus inertia manent; ſed frigori tandem corpore admoto, vel aliâ quacunque causâ irritata, *ſcilicet*, pulvere, vel materiâ calcareâ, inflammantur, in ſuppurationem abeunt, denique rumpuntur, formatur ulcus, unde in bronchia materia effunditur, et e trachea rejicitur. Haec inter et tumores ſcrofuloſos in aliis corporis partibus, ſimilitudo mira aliquando exiſtit; etiam materia in iis formata, illi in ſtrumis valde ſimilis eſt, quae omnia clarius monſtrant morbum a ſcrofula oriri.

## RATIO SYPTOMATUM.

XXIV. *Tussis ſicca*, morbum a principio tam ſaepe comitans, a tuberculorum formatione et eorum irritatione, veriſimiliter originem ducit.

XXV. *Dyſpnoea* et *oppreſſio*, ab actione quâdam inſolitâ, congeſtione, vel obſtructionibus, in pulmonum

pulmonum vaſis, et ſic eorum actionem liberam impedientibus, dum tubercula ſeſe formant.

XXVI. *Dolor pectoris* ab iiſdem cauſis oritur.

XXVII. *Haemoptyſis*, a vaſorum ruptura, ob plethoram arterioſam.

XXVIII. *Debilitas* et *emaciatio*, e pulmonum obſtructionibus, omnibus enim patet aliquid, ad ſuſtinendam vitam neceſſarium, ab aëre circumambiente corpus per inſpirationem ingredi, et aliquid etiam vitae noxium per expirationem a pulmonibus rejici: Pulmonibus obſtructis, plane perſpicitur, ſyſtema totum male ſeſe habiturum eſſe; prava cibi aſſimilatio, cum glandularum meſenterii obſtructionibus ad hæc (haud dubio) nonnihil conferre poſſunt.

XXIX. *Expectoratio purulenta* et *ſtriata*, a vomicarum ruptura et vaſorum eroſione.

XXX. Febrem hecticam, ab puris abſorptione plerumque pendere, a medicis exiſtimatur; attamen, non deſunt multa exempla, ubi febris hectica, quamvis nullâ corporis parte pure inquinatâ, ſeſe monſtrabat, (ſcilicet) in diabete, et phthiſeos aliquando primis ſtadiis.

XXXI. *Sudores*, a debilitate et vaſorum exhalantium relaxatione.

XXXII. *Diarrhoea* etiam, ab iiſdem cauſis; ſudoribus enim ſuppreſſis excitatur diarrhoea, et diarrhoeâ fraenatâ, erumpunt ſudores.

## DIAGNOSIS.

XXXIII. Morborum omnium quibus homines affliguntur, catarrho ſolo excepto, hic nullam ſimilitudinem refert; et ut cum eo confundi poſſit, diſcrimen inter hos duos morbos ad veram diagnoſin inſtituendam, depingam.

XXXIV. Imprimis, tuſſis catarrhum comitans, humida, ſtabilis, et ab initio plerumque coryza adeſſe ſolet; dyſpnoea mitis, vel nullius momenti occurrit, et ab primo ortu expectoratio fere naſcitur; ſputum a pulmonibus facile rejicitur, non timendus eſt catarrhus, et remediis leniter cedit. Sed non ſic accidit in phthiſi; tuſſis enim hìc levis, ſicca, et aſtricta eſt, per intervalla revertens: Dolor prope ſternum vel pectus fixus, pondus in pectore ſentitur, et vomitus cibo aſſumpto, ſaepe ſequitur; praecipue notatu dignum eſt, Debilitatem inſignem fere phthiſin ab ingreſſu comitari. Morbum provectum macies, febris hectica, cum halitûs inſigni foetore, proculdubio pingunt, et praecipue ſi hereditarius ſit morbus, vel ſi ſtirpes ſcrofulae proni ſunt.

XXXV. Ad mucum inter et pus dignoſcendum, experimenta multa chemica inſtituta fuere, ſed multum plorandum eſt, quod nil certi, ex illis concludere poſſumus, facile vero a muco pus dignoſci

gnoſci poteſt, ſapore, odore, colore, et pondere; praeſertim, ſi in ſuperficiem levem effundantur ſputa, pus ſuper eam expanditur, haud vero mucus.

## PROGNOSIS.

XXXVI. INFAUSTE plerumque terminat phthiſis pulmonalis, et inter juniores quam ſeniores funeſtior evadit. Si tamen aegro ſit validus corporis habitus, ſi vires haud multum imminutae ſint, cum expectoratione nec difficili nec foetida, et etiam, ſi nec dolor valde acutus ſit, cum reſpiratione libera, et aeger thoracis amplâ magnitudine gaudeat, atque labis haereditariae vel ſcrofuloſae ſigna non adſint, et denique, ſi nondum acceſſerit macies vel febris hectica, ſanitatis reſtitutio ſperanda eſt.

XXXVII. E contra autem, ſi diminuta thoracis capacitas, cum labe haereditaria, ſi tuſſis continue vexet, et ſpiritus difficile reddatur; ſi

ſputa puris ſimilitudinem referant, cum odore tetro, et ſi febris ſudoribus copioſis, et inſigni corporis emaciatione ingraveſcat, diarrhoeâ colliquativâ ſuperveniente, tunc omne timendum eſt, nec ulla ſalutis ſpes reſtat.

## RATIO MEDENDI.

XXXVIII. Pervenitur nunc a nobis methodus medendi: Etſi hujus morbi eventus plerumque infeliciter terminat, omnino tamen haud diffidendum; praeſertim, ſi primum tantum ſtadium ad nos ſeſe offert. Ad morbum removendum aliquando quamvis non prodeſt peritia medicorum; veruntamen, ſymptomata urgentia lenire opus videtur. Ad morbum ſanandum nil magis confert quàm cauſas excitantes tollere, et praecipue tuberculorum inflammationi obviam ire, vel eorum reſolutionem promovere, quando fieri poteſt.

XXXIX. *Ad Tuberculorum Inflammationem.*—Irritationem omnem vitari quae ſanguinis ad pulmones curſum propellat, et evacuationes omnes ſuppreſſas, potiſſimum per cutem excretionem, reſtituere neceſſarium ſit, antequam ulla remedia dantur. Ad ultimum eorum, et corpus muniendum contra aëris mutationes varias, nihil mihi melius videtur, quam induſium lâneum, et in aëre aperto exercitatio modica: Minime convenit ſudorificis uti, his enim corpus debilitatur.

XL. Exercitationes varias monent medici; nonnullis laudatur navigatio, equitatio aliis; hic jactationem in ſella penſili ſuadet, dum alter rhaedis vehi aegrum hortatur: ſed horum omnium mihi videtur, primum locum tenere navigationem, non ſolum propter aërem purum oceano incumbentem, ſed etiam propter coeli mutationem, et nauſeam quam ciet, (hac enim ſanguinis fluxus in corporis ſuperficiem promovetur.) Coelum humidum et mutabile phthiſicis

ficis haud prodeft, propterea Gallia meridionalis, Lufitania, Hifpania, Italia, Helvetia, vel infula Madeirae, multum commodi habent. Dum ita per varia loca percurritur, non folum exercetur corpus, fed et animus fimul oblectatur.

XLI. Miffio fanguinis a nonnullis multum laudatur: Caute tamen adminiftrari debet, propter debilitatem quae hunc morbum femper comitatur; etfi pulfus tale remedium poftulare videretur, nihilominus diaeta parva et cathartica mitiora anteponenda funt. Morbus a graviditate tolli pro tempore faltem obfervatur, quia forfitan magna fanguinis copia, ut bene nutriatur foetus, pulmonibus ad uterum avertitur; igitur a propofito non alienum erit, hìc connubium quafi profuturum memorare. Ne alvus aftricta fit, clyfmatum emollientium, et laxantium mitiorum ope, per totum morbum praecavendum eft.

XLII. *Tubercula refolvendi caufa*,—a medicis

propofita

propofita fuere varia medicamenta ; ex his funt *Barytes muriata*, *Myrrha*, *Hydrargyrus*, *Cortex Peruvianus*, *Cicuta*, *et Emetica.*

XLIII. *Barytes muriata*,—remedium nequaquam malum in aliis morbis fcrofulofis, nuper in hoc morbo multum adhibetur. Clarus Gregorius in fuis praelectionibus memorat, puellam tumoribus magnis fcrofulofis in collo affectam, et in phthifeos ftadio provectiore, ope hujus remedii fanatam effe ; nihilominus, tamen, in affectionibus aliis fcrofulofis et phthificis, ubi data fuiffet, haud multum commodi ejus ufum fubfequi teftatur; efficacia ejus igitur confirmanda reftat.

XLIV. *Cortex Peruvianus* et *Myrrha*—olim adhibita fuere; fed nunc conftat remedia effe dubia, et inflammationi et fuppurationi favere.

XLV. *Hydrargyrus* et *Cicuta*,—propter vires eorum deobftruentes, in hoc morbo utilia exiftimata fuere; fed docet longa expèrientia, hydrargyri

drargyri usum non solum non profuisse, sed clare nocuisse.

XLVI. Ob cicutae beneficium in tumores alios scrofulosos resolvendo, et ulcera mali moris sanando, (externe applicatae) in phthisi ab ejus usu fortasse aliquid boni saltem sperandi liceat, necnon in symptomata urgentia propter qualitatem ejus narcoticam leniendo, multum commodi oriri possit; hinc remedium haud vile censeri debet.

XLVII. *Emetica*—propter eorum potentiam in fluidis versus corporis superficiem avertendis, non male dantur; sed parvis dosibus administrari debent, ut cieatur tantum nausea, quo maturius ad illa decurritur, eo plus proderint.

XLVIII. De diaeta aliquid nunc dicendum. Convenit plerumque omnibus diaetam neque ad debilitatem, neque ad diathesin phlogisticam ducentem, multum nutrimenti praebentem, et

stimuli

ſtimuli expertem, phthiſicis aptiſſimam eſſe; quapropter regimen ex lacte confectum et vegetabilibus anteferendum eſt. Sed interdum accidit, ut ſtomacho debilitato gignatur acidum, quod tunc coaguli ſeparationem promoveat; quapropter aquae calcis, vel magneſiae uſtae parva quantitas his incommodis impedient: Ante omnes alias lactis ſpecies praeponendum eſt lac aſinarum, vel equarum, quia materiâ caſeosâ et ſacccharinâ minus abundat, idcirco ventriculo melius ſedeat. Lac ebutyratum, et ſerum, quae ſatis alunt, corpus refrigerant, et alvum ſolutam tenent, potum gratiſſimum et nutrientem praebent.

XLIX. Conchylia, et fructus acido dulces adhiberi poſſint, et minime neganda ſunt. Juſcula, gelatinae, et pauxillum carnis, cum vini, cerviſiae Londinenſis, vel aliorum liquorum fermentatorum modicâ portione concedenda ſunt, praeſertim quando vires labeſcunt.

L.

L. Aquae minerales aliquando in curatione hujus morbi laudatae fuere, praecipue ferrugineae; ſine ullo fundamento tamen ut opinor; et ſi unquam profuiſſent, exercitationi, coelo, et variis oblectamentis quibus in his locis animus fruitur, attribui debet.

LI. Tertia et ultima indicatio reſtat, nempe ſymptomata urgentia lenire; de quibus ſunt *Tuſſis*, *Dolor*, *Sudores*, et *Diarrhoea*.

LII. *Tuſſis*:—Haec quando initio morbi moleſta eſt, miſturis mucilaginoſis, emeticis, et expectorantibus decurrendum eſt. Inter hujus ultimi generis varia remedia, illuſtri Rutherford inveniebatur ſcillam cum gummo ammoniaco conjunctam primum locum tenere, febre non urgente; morbo tamen provecto, ad leniendam tuſſin acutam et difficilem, nil opio praeſtantius.

LIII. *Dolor*.—Nihil ad hunc mitigandum magis

magis valent quam fotus, cucurbitulae cruentae, emplaſtra epiſpaſtica, et opium.

LIV. *Sudores*—ad comprimendos magnopere conducunt potus frigidi, et acida omnium generum, ſed praeter alia acidum vitriolicum. Magni etiam momenti eſt, ut aegri cubiculum aëre frigido et puro ſit perflatum: Stragula lecti pauca ſint, et primo mane aſſurgat.

LV. *Diarrhoeam*—tantum manet nunc breviter memorare: Ad hanc compeſcendam gum kino, catechu, et creta, in uſu ſunt; ſed multo magis valent quando opio conjuncta, ut in formulâ illâ Valetudinarii Regii Edinenſis, (ſcilicet Infuſum Catechu Thebaicum,) inteſtinorum enim irritabilitatem cohibet opium, et ſomnum inducit.

F I N I S.